

**2008 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI İLE 2006 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİNHESAP KANUNU
TASARISI'NIN PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)
BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KINAY(Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----O-----

15.11.2007

İ Ç İ N D E K İ L E R

- ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
- Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı
- Orman Genel Müdürlüğü
- Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü

.....

Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, bürokrasinin değerli mensupları, değerli arkadaşlar; bugün ikinci bir bakanlık bütçesini görüşüyor olmamız ve zamanın da ilerlemiş olması nedenleriyle, konuşmamı son derece sınırlı tutmaya çalışacağım.

O nedenle, çevre konusuna girebilmek için bir teorik değerlendirme yapmayı planlamıştım, işin bu kısmını ihmal ediyorum. Esasen, işin uzmanları için de veya komisyonumuzun üyeleri için de belki buna gerek de yok. Ancak, şunu bilelim ki, çevre, bir kamu malı. Bu malın niteliği, düzeyi, kalitesi herkes için önemli. Çevre bir ulusal mal da değil uluslararası özelliği olan bir mal konumunda. Belki “mal” olarak isimlendirmek bile doğru değil ama kamu malı dediğimiz kavram hepimizin bildiği gibi son derece geniştir. Ekonomideki istikrar bile bir kamu malıdır, güvenlik bir kamu malıdır. O nedenle böyle isimlendirmekte bir açıdan da yanlış değil. Uluslararası niteliği onu ulusal politikalarla kavranamayacağı gibi bir konuyla gündemimize getiriyor, işte, küresel ısınma, karbon emisyonlarının yarattığı sera etkisi gibi konular uluslararası iş birliğini gerektiriyor. Bu konularda bizim tek başına belirleyici olma şansımız yok. İşte Kyoto Protokolü'nün uygulamaya intikal etmemiş olması, bütün ülkeler gibi bizi de etkiliyor. Oradaki problem hepimizin bildiği gibi, az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin gelişme kaygısı nedenleriyle çevreyi sanayi politikalarında biraz ikinci plana atıyor olmalarıdır. Ancak, bu küresel ısınma tehdidinin ciddiyeti karşısında artık bu protokolün Türkiye tarafından da - belki hemen değil tabii, bunu hemen imzalamayı savunmak gerçekçi değil ama- belli bir süre sonunda imzalanması planlanmalıdır. Bunun stratejisi Çevre ve Orman Bakanlığınca oluşturulmalıdır diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, su konusuna gelmek istiyorum Sayın Bakanında uzmanlık alanı. Su, enerji politikalarının konusu mu olmalıdır yoksa çevre politikasının mı konusu olmalıdır? Bu önemli bir tercihtir. Bugüne kadar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlıydı. 60'ıncı Hükûmetle birlikte bunun Çevre ve Orman

Bakanlığına bağlandığını görüyoruz. Bunların, bu, bir politika değişikliğinin işareti olsun, Sayın Bakanın uzmanlık alanıyla sınırlı bir tercih olmasın. Yani, Sayın Bakanı Çevre ve Orman Bakanı yapıyoruz, kendisi su konusunda uzman, o hâlde DSİ'yi de oraya bağlayalım şeklinde bir kısa dönemli politikanın bir parçası olmamasını dilerim. Su, çevre, DSİ, su konusu çevre politikasının bir parçası olmalıdır. Tabii ki, su, aynı zamanda enerji politikasını da çok yakından ilgilendiren bir konudur. Ancak, biz bugüne kadarki uygulamalarda -benim izlenimim- santrallerin, hidroelektrik santrallerinin, barajların daha çok enerji amaçlı kullanılmasını birinci planda tuttuk. Bu tip barajların gerek planlanması gerek uygulanması sırasında, bunun tarıma, çevreye olan etkilerini yeteri kadar dikkate almadık. Ben, bu konuların çok daha dikkatle takip edilmesi, bu projelerin çevreye olan etkilerinin daha öne çıkarılması gerektiği kanısındayım. Bu çerçevede Türkiye'nin bir su yasasının olmamasını, su çerçeve yasasının olmamış olmasını önemli bir eksiklik olarak görüyorum. Bunu, mutlaka, müeyyideleriyle birlikte düzenlemeliyiz diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bu çerçevede gündeme getirmek istediğim bir ikinci konu, özel tüketim vergisidir. özel tüketim vergisi, hep Maliye Bakanlığının veya bugünkü adıyla Gelir İdaresi Başkanlığının konusu olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – ...onun görev alanına giren bir unsur olarak, bir vergi olarak gözüktür. Ancak, bu vergiler, özel tüketim vergileri, özellikle de akaryakıt üzerinden alınan vergiler, Batıda, Avrupa Birliğinde çevre vergileri grubunda yer alır, yani, çevre politikasının bir aracıdır bu vergiler. Tabii ki, gelir sağlama, hasılat sağlama yönü son derece önemli -her ülke gibi Türkiye için de önemli- ancak çevre politikasının bir aracı olması nedeniyle Çevre Bakanlığı için son derece önemli olmalı diye düşünüyorum. Yani, bu vergiyi sadece gelir saikiyle, gelir sağlama saikiyle Maliye Bakanlığının görev alanına terk edilen bir vergi türü olmamalı, bu verginin uygulaması konusunda Çevre ve Orman Bakanlığımız daima talebkâr olmalıdır, bu konuda bir birimi olmalıdır. Bu vergiyi özel olarak takip etmelidir diye düşünüyorum. Örnek vereceğim, Türkiye'de biyodizel uygulaması, biyoetanol uygulaması, akaryakıtta bitkisel kaynaklı ürünlerin karıştırılması konusunda Maliye Bakanlığı mütevazı adımlar atmaktadır gelir endişesiyle, bunu haklı karşılıyorum, çok doğal karşılıyorum, ancak bu konuda Çevre Bakanlığının bir stratejisi olmalı. Nasıl olmalı? Örnek veriyorum: Atık yağlar, bizim ülke olarak son derece önemli bir problemimizdir, çevreyi kirletmektedir, doğaya zarar vermektedir, şehirlerin kanalizasyon sistemlerine zarar vermektedir, uzun vadeli olarak değerlendirdiğimizde son derece maliyeti yüksek olan bir konudur, atık yağ konusu. Atık yağın tekrar ekonomiye kazandırılması faaliyetinin hiçbir şekilde özel tüketim vergisine tabi olmaması gerekir. Bu, zaten, şu an vergi konusunda, şu anda vergi konusunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süreyi de tamamladınız Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bitiriyorum. Tabii.

Bu konuyu Çevre ve Orman Bakanlığı, gündemine almalı. Bu konuda uzman arkadaşlarımızda Çevre ve Orman Bakanlığında -benim bildiğim kadarıyla- var. Bu konuda Bakanlık daha belirleyici olmalı diye düşünüyorum.

İki soru sorarak konuşmamı bitiriyorum. Karadeniz'de meydana gelen son tanker faciası nedeniyle Çevre ve Orman Bakanlığı nasıl bir önlem almaktadır. Karadeniz'deki bu kirlenme, petrol tankerindeki petrolün Karadeniz'e yayılması nedeniyle oluşan çevresel etkinin çok uzun yıllar süreceği söyleniyor. Bu konuda Çevre Bakanlığı ne yapmayı düşünüyor? Aslında, bunu, belki, sadece bu petrol faciası nedeniyle değil, örneğin Tuna Nehrinden Karadeniz'e taşınan sanayi kirliliği nedeniyle de sormak gerekir. Bu konudaki politikamız nedir?

İskenderun 'da batan Ulla gemisiyle ilgili hemen her yıl bütçesinde soru sorudum, en son Sayın Bakanın, o zamanki Bakanın bana verdiği bilgi, bu konuda toplantılar yapıldığı düzeyindeydi, en son batık tankerde kalmış olan atıkların orada taşlaşmış bir

vaziyette orada kaldığı ifade edilmişti. Şu anda ne durumdayız, çıkarıyor muyuz, bunun maliyeti İspanya'dan veya İspanyol şirketinden talep ediliyor mu, aldık mı?
Teşekkür ederim.